

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A versenyképesség, az innováció, a növekedés és a munkahelyteremtés előmozdítása a globális szabályozási együttműködés fokozása, egy megújított többoldalú kereskedelmi rendszer támogatása és a piactorzító támogatások csökkentése révén

(saját kezdeményezésű vélemény)

(2020/C 364/05)

Előadó: **Georgi STOEV**

Társelőadó: **Thomas STUDENT**

Közgyűlési határozat	2020.2.20.
Jogalap:	az eljárási szabályzat 32. cikkének (2) bekezdése saját kezdeményezésű vélemény
Illetékes szekció:	CCMI
Elfogadás a szekcióülésen:	2020.6.26.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2020.7.16.
Plenáris ülés száma:	553.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	211/1/3

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az olyan zavarok, mint a koronavírus (Covid19) a világgazdaság és a társadalmi élet leállásával fenyegetnek. Hatásai közé tartoznak az USA-ban, az EU-ban, Japánban és a világ más régióiban tapasztalható recessziók, Kína rendkívül lassú növekedése és a termelés terén jelentkező hatalmas veszteségek. A kormányoknak költségvetési és monetáris politikákkal kell ellensúlyozniuk a gazdasági károkat, és meg kell birkóznuk a gazdasági paradigma várható változásaival. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy hatékony üzleti modellekre és piacvédelmi mechanizmusokra van szükség, különös tekintettel Ázsiára, és megjegyzi, hogy az EU-ban 36 millió munkahely függ az EU exportpotenciáljától, valamint hogy a világ többi részére értékesített áruk és szolgáltatások által támogatott uniós foglalkoztatás aránya a teljes foglalkoztatáshoz képest a 2000. évi 10,1 %-ról 2017-ben 15,3 %-ra nőtt⁽¹⁾. A válságra adott költségvetési, gazdasági és társadalmi válasz szükséges ahhoz, hogy megelőzzük az említett és más ágazatokra gyakorolt negatív hatást.

1.2 A koronavírus okozta válságnak arra kellene készítenie EU-t, hogy – az iparpolitika környezeti fenntarthatóság és a digitalizáció által diktált általános átalakításának részeként – erősítse az egészségügyi berendezésgyártó és gyógyszerészeti ágazatokat, biztosítandó az EU közös szuverenitását és önellátását ezekben az ágazatokban. E vélemény kidolgozása egy olyan előre nem látható egészségügyi és gazdasági válság kitörése előtt kezdődött, amely rövid, közép- és hosszú távon minden bizonnyal megváltoztatja majd gazdaságainkat és globalizációs szokásainkat. Bár ez a válság nem a vélemény központi témája, jelentős hatással van és lesz a következő pontokban tárgyalt ágazatokra és témákra. Már most is nyilvánvaló, hogy ez a válság bolygónk egyes területeit a protekcionizmus és a gazdasági nacionalizmus új hulláma felé tereli, mind globálisan, mind pedig az EU-n belül. Mindezeket a tényezőket a jelen véleményben a lehető legnagyobb mértékben, horizontálisan figyelembe vettük.

1.3 Az EGSZB osztja azt a nézetet, hogy a nemzetközi vállalkozások és kereskedelem a nagyobb fokú szakosodás, a méretgazdaságosság, a fejlett globális értékláncok, valamint a kutatás és a technológiák terjedése révén hozzájárulhat a globális növekedéshez. Meg kell említeni továbbá az értékláncokról az értékteremtő hálózatokra, a lineárisról a körforgásos gazdaságra és a materiális javak termeléséről az immateriális javakra való átállást, ami az ipartól rugalmasságot követel meg az alkalmazkodásban.

⁽¹⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/november/tradoc_157516.pdf.

1.4 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az uniós szakpolitikának biztosítania kell, hogy az ipari fejlesztésben részt vevők ne váljanak tisztességtelen gazdasági, szociális és környezeti dömping áldozatává. A sürgősen hatályba helyezendő szakpolitikákat illetően az EU-nak a következő kihívásokkal kell szembenéznie: az Egyesült Államok piaca az uniós exportcikk számára, az EU és az Egyesült Államok közötti potenciális együttműködés, Kína jövőbeli szerepe és a WTO átalakításának szükségessége. Az iparágaknak lehetővé kell tenniük a társadalmi és környezeti kihívások megoldását, új értéket teremtve a társadalom számára.

1.5 Az EGSZB egyetért abban, hogy a szabályozás nélküli globalizáció fokozza az egyenlőtlenséget, lefelé irányuló nyomást gyakorol a vállalatokra, a bérekre és a munkakörülményekre, és gyengíti a társadalombiztosítást. Ez valódi fenyegetést jelenthet az európai szociális modellek számára. A szabályozatlan globalizáció negatív hatással van a környezetvédelmi normákra is. Az EGSZB-t aggasztja, hogy az európai vállalatokra és munkahelyekre nyomást gyakorolnak a nem piaci jellegű, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok, amelyek nem tartják tiszteletben a nemzetközi szociális és környezetvédelmi megállapodásokat. Az uniós iparnak az európai értékek, az új technológiák és a jövőorientált megközelítés ötvöztetésével kellene építenie egyedülálló előnyére. Az egységes piac kulcsfontosságú az európai ipar és az innováció terjesztése szempontjából – nemcsak a digitális technológiák, hanem más kulcsfontosságú alaptermotechnológiák, például a biotechnológia tekintetében is. Hangsúlyozni lehet azt is, hogy a társadalmi és regionális kohézió, valamint a társadalmi párbeszéd fontos szerepet játszik az ipari átalakulás társadalmi elfogadottságának biztosításában.

1.6 Az EU ipari stratégiája és kereskedelempolitikája nem áthatja alá a harmadik országoknak nyújtott fejlesztési támogatásra irányuló erőfeszítéseit, és az EGSZB a törekényebb gazdaságokat illetően kiegyensúlyozott megközelítés alkalmazását, a nemzeti fejlesztési segélyek jobb koordinálását és kombinálását javasolja. Az EGSZB aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a nem WTO-konform intézkedések elharapózása és az új, nem vámjellegű, diszkriminatív szabályozások azzal a veszéllyel járnak, hogy túlzott költsönös szabályozási terhek keletkeznek, ami a globális kereskedelemben új normává válik. A meglévő uniós támogatási programokat és nyomon követést az uniós versenyszabályokkal összhangban újra kell értékelni a gazdasági válság és a kereskedelmi háborúk által hátrányosan érintett uniós tagállamok, partnerek, vállalatok és munkavállalók támogatása, valamint a rájuk nehezedő terhek csökkentése érdekében.

1.7 Az EGSZB úgy véli, hogy a külső kihívások kezelése érdekében az EU belső piacának „a legjobb befektetési helynek” kell lennie. Az új ipari stratégiát és minden egyéb ösztönző tényezőt azon képességük szempontjából kell értékelni, hogy egy kibővült konnektivitási megközelítés révén elő tudják-e mozdítani és támogatni tudják-e az ipari, energetikai, közlekedési és digitális infrastruktúrába történő beruházásokat. Az összefonódásokra és felvásárlásokra, valamint az állami támogatásokra vonatkozó szabályok felülvizsgálata egyenlőbb helyzetbe hozná az EU-t a globális versenytársakkal szemben. Az összes irányítási szintnek biztosítania kellene, hogy a globalizáció előnyeit tisztességesen osszák el, és a negatív hatásokat enyhítsék globális, regionális és helyi szinten.

A közvetlen külföldi befektetések közös rendszere hozzájárulna a stratégiai eszközökben, például a kritikus infrastruktúrákban, a kritikus technológiákban és a kritikus inputok ellátásának biztonságában való érdekérvényesítés biztosításához. A tiltott gyakorlatokkal szembeni fellépés, a szabályozási konvergencia elmélyítése és a fenntarthatósági normák előmozdítása, és ezáltal a piaci torzulások csökkentése érdekében minden eddigénél nagyobb szükség van a közbeszerzési irányelvek kihasználására, hatékony piacvédelmi eszközökre és a szabadkereskedelmi megállapodások szilárd hálózatára.

1.8 Az EGSZB-t aggasztja a nemzetközi kereskedelem és a globalizáció újabban tapasztalható negatív megítélése, valamint a fokozott nacionalizmusra buzdító populista mozgalmak térnyerése. Úgy érzi, hogy a protekcionizmus és a nacionalizmus nem képes megfelelő választ adni a gazdasági és társadalmi problémákra. Középtávú reformokra és beruházási prioritásokra van szükség ahhoz, hogy a gazdaságok visszaálljanak a fenntartható és inkluzív növekedés útjára, integrálva a zöld gazdaságra való átállást és a digitális átalakulást. Az EU-nak minden lehetséges intézkedést meg kell tennie annak érdekében, hogy a járványügyi körülmények ellenére is megőrizze a teljes demokráciát.

1.9 Az EGSZB úgy véli, hogy a zöld megállapodásnak integrálnia kellene az ipari stratégiát és a kereskedelempolitikát, valamint a gazdasági, szabályozási és versenypolitikát a környezetvédelem elősegítése érdekében tett átfogó erőfeszítések keretében, anélkül, hogy veszélybe sodorná az egységes piacot, valamint az európai vállalatokat és munkahelyeket, továbbá magas szintű környezetvédelmi célokat kellene kitűznie az ipar érdeke számára.

1.10 Az EGSZB osztja azt a nézetet, hogy a gazdasági stabilitással kapcsolatos egyik legfontosabb üzenet az, hogy a tagállamoknak megfelelő figyelmet kell fordítaniuk az államháztartás minőségére, a szükséges és jövőorientált beruházások előmozdítására.

2. Általános megjegyzések

2.1 Mivel a multilaterális rendszer állandó nyomás alatt áll, a globálisan működő uniós vállalatok egyre nagyobb súrlódással és bizonytalansággal néznek szembe, a protekcionizmus fokozódásával és az EU kereskedelmi partnerei közötti folyamatos feszültségekkel együtt. A globális értékláncok zsugorodnak, és világszerte a regionalizációhoz való visszatérés általános tendenciája figyelhető meg. Az EU az Egyesült Államokkal és Kínával együtt ennek a dinamikának a középpontjában áll, és számos kulcsfontosságú iparágra jelentős nyomás nehezedik. Alapvető döntéseket kell hozni, hogy növeljék a marginalizálódási kockázatok elkerülésének lehetőségét, és megőrizték az EU globális szerepét. Sürgősen újra kell gondolni az EU területén megvalósuló beruházásokat, és a vállalkozások, különösen a kkv-k támogatására, a pénzügyi ágazat likviditásának és stabilitásának biztosítására, az egységes piac megőrzésére és a kritikus áruk áramlásának biztosítására kell összpontosítani. Ez a célkitűzés csak különböző intézkedések ötvözésével érhető el, többek között az alábbi területeken: a szabályozások és szakpolitikák országokra is kiterjedő alkalmazása, amikor azok az EU-ban tevékenykednek, infrastruktúra, közjavakba történő beruházás (például egészségügy, oktatás, digitális infrastruktúra), viszonyosság a közbeszerzésben, hatékony kereskedelempolitika, digitális függetlenség stb.

2.2 Az uniós ipar globális versenyképességét akadályozza az unilaterálizmushoz való visszatérés és az, hogy nincs hatékony globális irányítás a gazdasági és kereskedelmi kérdéseket illetően, valamint hogy egyes versenytársak, különösképpen állami vállalatok állami támogatása és a válság miatt piaci aszimmetriák és zavarok lépnek fel. Az uniós vállalatok kutatási és innovációs beruházásai a versenyképesség és a fenntarthatóság ötvözésére törekednek, de a nemzetközi piacokhoz való korlátozott hozzáférés és a tisztességtelen verseny alááshatják ezeket a beruházásoknak és a merészen felvállalt kockázatoknak a hatékonyságát. Ebben a kontextusban a kkv-k minden eddiginél sebezhetőbbek.

2.3 Ilyen körülmények között az EU által támogatott szövetségek előmozdíthatnák érdekeit az olyan multilaterális szervezetekben, mint a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) és az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ). Ezért a közelmúltban elfogadott ipari stratégia és az Európai Bizottságnak a szabadkereskedelmi megállapodások végrehajtásáról szóló éves jelentése előrelépést jelent a fokozott átláthatóság felé, egyben hatékony eszközt biztosít ahhoz, hogy a civil társadalom objektív háttér-információkat kapjon az EU által meg tárgyalta kereskedelmi megállapodásokról.

Annak ellenére, hogy tartalmaz néhány pozitív elemet, a nemrégiben elfogadott ipari stratégia átfogó csomagja még nem győzött meg mindenkit arról, hogy érzékelhető változást hoz majd a vállalkozások, a munkaerő és a civil társadalom számára, amelyek arra törekuszenek, hogy növeljék Európa versenyképességét és gazdasági növekedését.

2.4 Egy európai iparpolitika alkalmazása és az Unió kereskedelmi érdekeinek védelme összeegyeztethető az Unió külpolitikájának kiemelt célkitűzésével, azaz a multilateralizmus erősítésével az ENSZ-rendszer intézményei és ügynökségei körül. Ezek szükséges reformjainak lehetővé kell tenniük egy olyan világ felé való elmozdulást, amelyet demokratikus elveken alapuló, tisztességes szabályok irányítanak.

3. Az üzleti kilátásokban rejlő lehetőségek kiaknázása

3.1 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az uniós vállalatok csak akkor profitálhatnak az EU ipari stratégiájából és kereskedelmi megállapodásaiból, ha releváns információkkal rendelkeznek e stratégiák és megállapodások tartalmáról, és megértik azok gyakorlati működését.

3.2 Az EGSZB kifejezi aggodalmát amiatt, hogy a származási szabályok összetettsége és az uniós kereskedelmi partnerek által előírt, az uniós vállalatoknak biztosított preferenciákra vonatkozó adminisztratív űrlapok, valamint a preferenciális származás bizonyításához szükséges erőfeszítés aránytalanul tűnik az uniós kkv-kat tekintve, megkötött szerződések volumenéhez képest.

3.3 Az EGSZB azt javasolja, hogy azoknak az országoknak az esetében, amelyek tisztességtelen versenygyakorlatokat folytatnak, illetve ilyen munkafeltételeket vagy fenntarthatósági normákat alkalmaznak, teremtsék meg annak a lehetőségét, hogy megvizsgálják az alternatív vitarendezés eljárások kidolgozásával és az ENSZ online vitarendezési mechanizmusainak végrehajtásával kapcsolatos kulcsfontosságú kérdéseket is. Az EGSZB üdvözli a közelmúltban az Európai Bizottság által bejelentett többoldalú ideiglenes választottbírói megállapodást mint a független, kétlépcsős vitarendezési funkció fenntartását szolgáló átmeneti megoldást.

3.4 Az EGSZB emlékeztet arra, hogy a kkv-k exporttevékenységének legnagyobb része elsősorban az egységes piacon történik ⁽²⁾, a kkv-k körülbelül fele pedig az EU 28 tagállamán kívül értékesít árut ⁽³⁾, és megjegyzi továbbá, hogy a kkv-k exporttevékenysége erősen koncentrált egyes tagállamokban és régiókban: a kkv-k teljes üzleti és kereskedelmi tevékenységének több mint kétharmada hat tagállamból ⁽⁴⁾ származik;

3.5 Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottságnak a két adatbázist – a Piacrajutási Adatbázist és a Trade Helpdesk-et – integráló online portállal kapcsolatos előrehaladott munkáját, amely a származási szabályok és a vámeljáráások összetettségével és következetlenségével foglalkozik, és ingyenes, online származási szabályokat vezet be annak érdekében, hogy további támogatást nyújtson az uniós kkv-knak.

3.6 Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat, valamint a tagállamok diplomáciai és konzuli képviselői fontos szerepet játszhatnak az uniós stratégia, a szolgáltatások és a harmadik országokkal folytatott kereskedelem előmozdításában annak érdekében, hogy megkönnyítsék a belső beruházásokat és az exportlehetőségeket az európai vállalkozások és munkaerő számára.

3.7 Az EGSZB üdvözli továbbá az Európai Bizottság kezdeményezéseit, amelyekkel ösztönzi és támogatja az uniós kkv-k nemzetköziesítési erőfeszítéseit, hogy globálisan versenyképesebbek legyenek, illetve kiemeli, hogy ezeknek a kezdeményezéseknek alulról felfelé kell építkezniük az alkalmazásuk során is; E kezdeményezések mellett az új paradigma több lehetőséget kínálhat a kkv-k és más regionális szereplők számára.

3.8 Az EGSZB kifejezi aggodalmát az Európai Bizottság jelentésében szereplő, uniós kereskedelmi partnerekkel való rendezetlen kérdések, nevezetesen annak kapcsán, hogy az uniós termékek továbbra is akadályokba ütköznek a partnerországok piacainak elérésekor. Kiemelten kellene kezelni a technikai jellegű szabványok kölcsönös és bürokráciamentes elismerését.

3.9 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az EU exportteljesítménye pozitív és erős korrelációs viszonyban áll a GDP-vel, és hogy a kereskedelem az elemzésbe tartozó tagállam kevés régiójában koncentrálódik, amit az Európai Parlament Kutatószolgálatára egyes tagállamok kereskedelmi forgalmának elemzésén alapuló tanulmánya ⁽⁵⁾ is nyomatékosít.

3.10 Az EGSZB emlékeztet arra, hogy a globalizáció területileg egyenetlen hatását az Európai Bizottság elismerte a *Globalizáció felelősségteljesebb kézben tartása*, valamint az *Uniós finanszírozások jövője* című vitaanyaggal, hangsúlyozva, hogy míg a globalizáció előnyei széles körűek, a költségek gyakran lokalizáltak.

3.11 Az EGSZB külön hangsúlyozza a kohéziós politika szerepét az EU versenyképességének javításában, olyan kulcsfontosságú ágazatok célzott beruházásai révén, mint a hálózati infrastruktúrák, a kutatás és innováció, az informatikai szolgáltatások, a környezetvédelmi és éghajlat-politika, a minőségi foglalkoztatás és a társadalmi befogadás.

3.12 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap (EGAA) fontos szerepet játszhat azoknak a megsegítésében, akik a globalizáció, a digitalizáció, migráció és az éghajlatváltozás hatására bekövetkezett strukturális változások következtében munkanélkülivé váltak. Tekintettel a küszöbön álló gazdasági és foglalkoztatási válság hatalmas méretére, az EGAA-t pénzügyileg meg kell erősíteni, szabályait rugalmasabbá kell tenni a válság jellegének és méretének megfelelően, és össze kell kapcsolni a Méltányos Átállást Támogató Alappal.

3.13 Az EGSZB egyetért azzal, hogy a rugalmas munkafeltételek és a távmunka fontos szerepet játszanak a munkahelyek és a termelés megőrzésében, de a társadalomra gyakorolt hatásának enyhítésére tett erőfeszítések ellenére a válság várhatóan jelentősen növeli majd a munkanélküliséget és a jövedelmi egyenlőtlenségeket. Az EU felülvizsgált „zöld megállapodás” politikája fontos szerepet játszhatna annak biztosításában, hogy a globalizáció pozitív gazdasági, társadalmi, területi és környezeti hatást gyakoroljon a vállalkozásokra, a munkavállalókra és a civil társadalomra, és hozzájáruljon a piac torzulásának csökkentéséhez.

⁽²⁾ Az Európai Parlament Kutatószolgálatára: *Átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás végrehajtása: fókuszban a kkv-k és régiók*. Az RB felkérésére készült felmérés, 2019. november 18., elérhető: [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA\(2019\)644179](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA(2019)644179).

⁽³⁾ 42. Eurobarométer gyorsfelmérés: *A kkv-k nemzetközivé válása*, 2015. október.

⁽⁴⁾ Belgium, Németország, Spanyolország, Olaszország, Hollandia és az Egyesült Királyság.

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament Kutatószolgálatára: *A kereskedelem, beruházás és trendek közötti kölcsönhatások az uniós iparában: közösségi régiók és nemzetközi kereskedelem*. Az RB felkérésére készült tanulmány, 2017. október 27., elérhető: [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU\(2017\)608695](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU(2017)608695).

3.14 Az EGSZB úgy véli, hogy egy a feldolgozóiparban keletkező „szénlábnyom” problémáját kezelő mechanizmus és az iparágak dekarbonizációjára irányuló erőfeszítések felhasználhatók lennének a versenyfeltételek kiegyenlítéséhez; megjegyzi azonban, hogy egy ilyen intézkedésnek egyensúlyba kell hoznia a környezetvédelmi, kereskedelmi és méltányossági aggályokat, hogy elkerülhetők legyenek a piaci torzulások, amelyek az uniós országok elleni retorziókhöz vezetnek, és így ártanak az uniós iparnak és az uniós munkahelyeknek.

3.15 Az EGSZB osztja azt a nézetet, hogy alapvető fontosságú a magas termelékenységű gazdaságok, régiók és cégek, valamint minden más vállalat termelékenységi teljesítménye közötti szakadék csökkentése, és hogy a hatékony intézmények és hatékony adórendszerek támogatnák a termelékenységet.

3.16 Új iparpolitikára van szükség, amely a magasabb innovációs tartalmú és nagyobb hozzáadott értéket teremtő tevékenységek fellendítésére összpontosít, ami elválaszthatatlan a minőség és az új munkahelyek előmozdításától. Egy ilyen politika, ha körültekintően dolgozták ki és megfelelően hajtották végre, hozzájárulna a GDP további visszaesésében, az egészséges piac szétterjedésében és az értékláncok szétzilálódásában megnyilvánuló negatív hatások elkerüléséhez.

4. Az egyedi fejlemények negatív hatásainak enyhítése

4.1 Az EGSZB felkéri az összes fő intézményi szereplőt, hogy gondolják át újra az EU 27 tagállama és az Egyesült Királyság közötti kapcsolatokat, amelyek nagymértékben meghatározzák majd az Egyesült Királyság EU-ból való kilépésének gazdaságaikra gyakorolt hatását; megfelelő intézkedések tervezésére van szükség azon ágazatok vonatkozásában, amelyek esetében különösen jelentős lenne a negatív hatás.

4.2 Az EGSZB sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Egyesült Államok azon döntése, hogy az Airbus gyártójának nyújtott uniós támogatás ellenintézkedéseként kiegészítő tarifákat vezet be bizonyos európai termékekre, főként az uniós tagállamokban előállított mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari termékekre lesz hatással. Az acéliparra vonatkozó uniós védintézkedések hatékonyságát – amelyek hagyományosan a CCMI figyelmének középpontjában állnak – az acélipar nehéz gazdasági környezetének fényében újra kell értékelni, elkerülendő, hogy a belföldi acélipari vállalatok további károkat szenvedjenek, és hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítsanak az uniós vállalkozások és munkaerő számára.

Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az USA által bevezetett acélvámok a harmadik országokból származó acéltermékek kereskedelmének jelentős átalakulásához vezettek: ezek a szereplők egyre inkább az európai piacra próbálnak belépni, különösen az állami infrastruktúra-építési szerződésekben való részvétel révén.

4.3 Az EGSZB megjegyzi, hogy bár egyetlen ország sem tudja függetleníteni magát a globalizációtól óriási gazdasági költségek nélkül, a multilaterális kereskedelmi rendszer összeomlásának kockázata valós, ezért az EU-nak mérlegelni kellene ezt a lehetőséget. E tekintetben üdvözlí az Európai Bizottság 2020. évi munkaprogramját, amely a WTO 2020 végéig történő reformjára irányuló kezdeményezést vázolja fel, illetve a javasolt helyreállítási tervet.

4.4 Az EGSZB egyetért azzal, hogy az EU-nak határozottabban kell fellépnie a valódi, a gyakorlatban is érvényesülő kölcsönösség biztosítása és a protekcionizmus leküzdése érdekében, amikor harmadik országok beszerzési piacaira lép be.

A kínai közbeszerzési piac és a szellemi tulajdon-jogok védelme figyelemreméltó a nemzetközi normáktól való eltérésük miatt, és a WTO-hoz való csatlakozása ellenére Kína még mindig jórészt védett piacnak számít. Emellett Kína még nem csatlakozott a WTO közbeszerzésről szóló megállapodásához, annak ellenére, hogy ezt a WTO-ba való felvételekor megígérte. A Kínáról szóló vita érzékenyebbé vált az EU-ban. Az olyan ambiciózus programok, mint az „Egy övezet, egy út” kezdeményezés, a „Made in China 2025”, illetve a „16+1 iránymutatások (2017: Budapest, 2018: Szófia, 2019: Dubrovnik)”⁽⁶⁾ több magán- és közszerelő, köztük az uniós intézmények figyelmét is felkeltették. Az 5G-kérdéskör előtérbe helyezte a digitális biztonság problémáját, termékeny talajt biztosítva az EU digitális függetlenségének megvalósításához. E tekintetben az uniós kutatási és innovációs beruházási programok fellendítése tűnik a legesszerűbb és legjövődmezőbb megközelítésnek.

⁽⁶⁾ 2017: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjdt_665385/2649_665393/t1514534.shtml;
2018: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjdt_665385/2649_665393/t1577455.shtml;
2019: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjdt_665385/2649_665393/t1655224.shtml.

4.5 A szakpolitikai ajánlásoknak és a konkrét intézkedéseknek két stratégiai jellemzőt kellene figyelembe venniük. Az első az, hogy a G20-ak, amelyek az ENSZ rendszerét kiegészítő globális politikai fórummá válhattak volna a globális egyensúlyhiányok és egyenlőtlenségek kezelésére is, jelentős mértékben veszítettek súlyukból. A másik, szorosan kapcsolódó probléma az, hogy az EU nem rendelkezik hatékony „külföldi gazdaságpolitikával”. Az iparpolitika és a termeléssel, az energiával, a belső piaccal, a kutatással és innovációval, a közlekedéssel stb. kapcsolatos tényezőket érintő egyéb uniós politikák nem kapcsolódnak az uniós kereskedelmi kirendeltségek és külszolgálatok, valamint a tagállami exporthitel-ügynökségek külkapcsolati tevékenységéhez, illetve csak részben tükröződnek ebben a körben, pedig mindezen szerveknek egyesíteniük kellene erőiket. Ez a hiányosság megnehezíti a főbb nemzetközi szereplők elleni fellépést, és csökkenteti az EU szerepét a multilaterális és nemzetközi fórumokon, valamint a piaci torzulások megelőzésében.

5. A koronavírus-világjárvány (Covid19) okozta válság hatása

5.1 A Covid19-járvány kitörése rendkívüli makrogazdasági és költségvetési hatással járt, amely még mindig folyamatban van. Az EGSZB osztja azt a nézetet, hogy a közelmúltban bejelentett pénzügyi és expanzív monetáris politikáknak az EU-ban és világszerte nincs alternatívája. A legfontosabb kihívások közé tartozik a gazdaság nem teljes mértékű és egyenetlen helyreállítása, valamint a munkanélküliség növekedése. Bár a szakpolitikai intézkedések minden bizonnyal korlátozzák majd ez utóbbi növekedését, ezek a szükséges intézkedések államháztartási hiányt okoznak és növelik az államadósságot.

5.2 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy ez a válság hosszú távon komoly következményekkel jár az EU-ra nézve. Mivel a politika késleltette az EU pandémia elleni küzdelemben való összehangolt szerepvállalását, általánosan csökkenhet a politika iránti bizalom.

5.3 Az egyéb kockázatok közé tartoznak a következők: egy a feltételezettnél hosszabb ideig tartó világjárvány, globális és uniós pénzügyi instabilitás, a protekcionizmus fokozódása, az egységes piac széttöredezettsége és állandósult strukturális eltérések.

5.4 Az EGSZB úgy véli, hogy Európának sürgősen szüksége van egy új belső integrációs projektre, egy közös gazdasági, társadalmi (a közegészségügyi koordinációt is magában foglaló), költségvetési, energia- és környezetvédelmi stratégiára, valamint egy koherens kereskedelempolitikára. Riasztó, hogy hiányzik egy hatékony európai stratégia, amelyet egy új, kollektív európai megközelítés irányába kell fordítani.

5.5 Az Európai Stabilitási Mechanizmus, az Európai Beruházási Bank és az Európai Központi Bank által már jelenleg is végzett tevékenységeken túl, az új többéves pénzügyi keret részeként, nagyszabású gazdaságélénkítési és helyreállítási beruházási csomagra van szükség az uniós gazdaság válság utáni támogatására. A szükséges beruházás-élénkítési tervet az uniós költségvetés által garantált, a koronavírus-válságból eredő problémák tekintetében egyértelműen meghatározott meglévő uniós alapokból, pénzügyi eszközökből és helyreállítási kötvényekből finanszíroznák. Ebben az összefüggésben az EGSZB az Európai Bizottság által a közelmúltban előterjesztett helyreállítási tervet az ebbe az irányba tett konkrét első lépésnek tekinti.

5.6 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a szabályokon alapuló kereskedelem válság idején és a válságból való kilábalást célzó uniós stratégia részeként is alapvető fontosságú. Az uniós tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk az egységes piacot, és biztosítaniuk kell, hogy ne legyenek belső akadályok az uniós kereskedelem előtt, átfogóbb tárgyalásokat indítva egy olyan többoldalú megállapodásról, amely egyenlő versenyfeltételeket teremtene, beleértve az orvosi berendezésekre kivetett vámok esetleges tartós liberalizálását, és segítene biztosítani, hogy a globális ellátási láncok szabadon működhessenek ebben a kritikus ágazatban. A szóban forgó intézkedések mellett az EU és a tagállamok megfelelő szervei között jól összehangolt vámliberalizáció és az exportfinanszírozás enyhíthetné a vállalkozásokra nehezedő nyomást, és megelőzhetné a piac torzulását.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Luca JAHIER